

Władysław Reymont
Bunt

Nowy spektakl dla młodzieży w Teatrze Miniatura | od 24 marca

Jak się buntować, żeby nasz bunt był skuteczny i zmieniał świat na lepsze?

Bunt – jeden z najczęstszych tematów pojawiających się w światowej literaturze, jedno z podstawowych doświadczeń człowieka, rzadko tak intensywnie przeżywane jak w okresie nastoletnim. Często prowadzi do agresji, nieprzemyślanych zachowań, ucieczek z domu, uzależnień. Dlatego warto porozmawiać z nastolatkami o tym, jak się buntować, żeby nasz bunt był skuteczny i prowadził do realnej zmiany, która służy i nam, i naszemu otoczeniu.

Bunt – ostatnia powieść noblisty Władysława Reymonta, publikowana w odcinkach w 1922 roku na łamach „Tygodnika Ilustrowanego”, wydana w całości w 1924 roku, 21 lat przed „Folwarkiem zwierzęcym” George’a Orwella. Dzieło nietypowe dla Reymonta – połączenie baśni i antyutopii. Ukochany wcześniej pies Rex zostaje zraniony i wyrzucony z gospodarstwa. Ukrywa się, poluje, rozmawia z domowymi i dzikimi zwierzętami o trudach i niesprawiedliwości, o pięknych, dalekich krajach, gdzie na pewno jest lepiej. Wspomina, marzy, walczy o swoje miejsce... i planuje bunt zwierząt przeciwko ludziom. Zbuntowane zwierzęta wyruszają w długą drogę do kraju, gdzie nie ma ludzi. Okazuje się jednak, że bez przemyślanego planu i silnego lidera bunt nie ma szansy się powieść, a raczej prowadzi do nowych, jeszcze trudniejszych zależności. Władysław Reymont w głęboki, pełen empatii sposób analizuje bunt jako zjawisko – skąd się bierze, jak jest wyrażany, jak organizuje społeczność i jak może tę społeczność (i buntującą się jednostkę) zniszczyć. Pokazuje też m.in., że zmiana miejsca nie jest nigdy rozwiązaniem.

Bunt – adaptacja teatralna powieści Władysława Reymonta w reżyserii Jakuba Roszkowskiego, który w Teatrze Miniatura wyreżyserował znakomicie przyjmowanych przez młodzież „Krzyżaków”.

Tym razem również możemy liczyć na przemyślaną pod względem treści, a jednocześnie nowoczesną, odpowiadającą wrażliwości współczesnych nastolatków inscenizację. Świadczy o tym chociażby fakt, że do współpracy reżyser zaprosił choreografkę i tancerkę Wioletę Fiuk, zwyciężczynię 3. edycji programu You Can Dance, założycielkę kolektywu tanecznego DzikiStyl Company.

Scenariusz lekcji na podstawie spektaklu „Bunt”

Słowa kluczowe: bunt, konflikt, potrzeby, oczekiwania, niesprawiedliwość, lider, manipulacja, społeczność

Cele

Po przeprowadzeniu zajęć uczniowie potrafią:

- wyjaśnić, skąd się bierze bunt
- określić, jakie emocje towarzyszą buntowi
- wyjaśnić, co sprawia, że bunt jest skuteczny
- podać zasady, które sprawiają, że bunt może być skuteczny i wprowadzić zmianę

Metody

- burza mózgów
- praca w grupach
- praca indywidualna
- prezentacja
- pogadanka

Pomoce

Tablica, kreda, kartki A3, pisaki, małe karteczki

Przebieg lekcji

1. Powody buntu

Rozpocznij rozmowę z uczniami, przywołując bunt jako jeden z najczęstszych tematów w literaturze i mówiąc że przyczyną buntu jest zawsze sytuacja konfliktu – zawsze buntujemy się przeciwko czemuś/komuś. W spektaklu był to konflikt między zwierzętami a ludźmi. Podziel klasę na 3-4 grupy, każdej daj dużą kartkę papieru A3, na której znajdują się dwie kolumny: za buntem, przeciw buntowi. Poproś uczniów o zapisanie pod hasłem „za buntem”, dlaczego zwierzęta się zbuntowały, a pod hasłem „przeciw buntowi”, jakie argumenty podawały zwierzęta, które nie chciały się buntować – co sprawiało, że chciały pozostać u ludzi. Po kilku minutach poproś grupy o podanie odpowiedzi, zapisz je na tablicy.

Podsumuj zebrane wypowiedzi, podkreślając, że w spektaklu powodami buntu były poczucie niesprawiedliwości, wykorzystywanie przez ludzi i ich okrucieństwo, nieodpowiadanie na potrzeby zwierząt. Poczucie niesprawiedliwości u zwierząt urosło do takiego stopnia, że stało się ważniejsze

od poczucia bezpieczeństwa i zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych (jedzenie, dach nad głową), które zapewniali im ludzie. Zapytaj uczniów, czy ludzie buntują się z podobnych powodów. Dlaczego oni sami się buntują?

Pomoce: tablica, kartki A3, pisaki

Formy pracy: praca w grupach, burza mózgów, dyskusja

Czas: 15 minut

2. Emocje związane z buntem

Rozdaj uczniom małe karteczki (po kilka sztuk) i poproś, żeby teraz indywidualnie zapisali emocje, które kojarzą im się z buntem. Jakie emocje czuje osoba, która chce się zbuntować? Na każdej karteczce powinni zapisać inną emocję, w nawiasie mogą dookreślić, o co im chodzi, jeśli mają poczucie, że to nie będzie zrozumiałe od razu. Zbierz karteczki i wrzuć do pudełka lub naczynia. Poproś kolejno kilka osób, które wylosują karteczkę i spróbują opowiedzieć o sytuacji ze spektaklu, znanej lektury czy sytuacji życiowej, w której taka emocja się pojawiła i w jaki sposób (jakim zachowaniem) została wyrażona. Ważne, aby uczniowie mogli się tutaj odwołać do własnych doświadczeń związanych z buntem.

Podsumuj podkreślając, że emocje będące u podstaw buntu – złość, frustracja, poczucie krzywdy, niesprawiedliwości, zniechęcenie, rozżalenie etc. – są emocjami, które często czujemy. Wyrażamy je w różny sposób, często w taki, który dodatkowo potęguje sytuację konfliktową, w której się znajdujemy, często też na fali gniewu „palimy mosty”, uniemożliwiając porozumienie albo szkodzimy sami sobie np. uzależniając się od narkotyków.

Pomoce: małe karteczki, długopisy, pudełko lub naczynie na karteczki

Formy pracy: praca indywidualna, pogadanka

Czas: 10 minut

3. Skuteczny bunt

Podziel klasę tym razem na dwie grupy. Każdej z nich daj krótką listę haseł (grupa A: emocje, plan, poparcie; grupa B: prawda/szczerść, lider, przewaga liczebna) lub zapisz je na tablicy. Poproś uczniów o przedyskutowanie w każdej z grup podanych haseł w kontekście pytania, jak skutecznie się buntować, tak by doprowadzić do zmiany na lepsze, odwołując się do obejrzanego spektaklu i innych znanych im lektur. Dla ułatwienia możesz podać kilka pytań pomocniczych: czyje poparcie może pomóc wprowadzić zmianę; czy buntowi pomagają emocje, czy właśnie dystans – ocenianie sytuacji na chłodno; czy żeby bunt się powiódł, potrzebny jest lider, a jeśli tak, to jaki; czy mówienie prawdy o sytuacji pomaga, czy osłabia siłę buntu, czy konieczna jest manipulacja; czy wystarczy przewaga liczebna, żeby bunt się powiódł etc.

Po 10 minutach poproś reprezentantów grup o przedstawienie wniosków. Zachęć uczniów z jednej grupy do komentowania wniosków drugiej.

Pomoce: kartki z hasłami, kartki A3, pisaki

Formy pracy: praca w grupach, burza mózgów, prezentacja

Czas: 20 minut

Zadanie domowe: Rap jest gatunkiem muzycznym, który stał się sposobem na wyrażanie buntu. Poproś uczniów, żeby każdy napisał krótki utwór rapowany na temat buntu.

Miejski Teatr Miniatura

al. Grunwaldzka 16

80-236 Gdańsk

www.teatrminiatura.pl

Bilety grupowe na przedstawienie w cenie 17 zł można nabyć w kasie Teatru Miniatura. Informacja i rezerwacja: 58 341 94 83 lub 601 628 377 | bilety@teatrminiatura.pl

